

Marie Bočková

Narozená v roce 1923 v malebném koutu jižních Čech. Milovnice přírody, národní kultury, sběratelka a zapisovatelka písní, říkadel, pohádek, povídek, pověstí, zvyků, i tanců. Ochránkyně lidových tradic.

Marinka

Borovany a přilehlý kraj jsou malebným koutem jižních Čech. Jsou součástí Doudlebského regionu, bohatého na tajemství a mýty. V něm se ve Dvorcích u Borovan narodila v roce 1923 Marie a byla nejmladším dítětem. Doma jí říkali Marinka. Děti byly v rolnické rodině vedeny ke každodenní práci, přesto bylo jejich dětství nesmírně bohaté, prosycené zážitky a silným příkladem a vlivem otce. Po narození synů ho oslovovali „dědečku“ a sdíleli s ním lásku k přírodě, rodné řeči i k dodržování tradic a zvyků. Chtěla být selkou, ale politické důvody jí to neumožnily.

Dědeček

„Dědeček“ okrašloval naši každodenní práci poutavým vyprávěním, svými pohádkami, písněmi a historkami. Jako nejmladší dítě jsem otce provázela od jara do zimy při všech zemědělských pracích. Cestu kolem rybníka mi zkracoval pohádkou „O leknínu“, ranní vstávání, kdy na poli byla zpravidla ještě rosa, pohádkou „O rose“. Pamatuji se, jak miloval jaro, když se příroda probouzela z dlouhé bílé zimy, jak z pohádky „O uzlíku plném vůně“ blížící se jaro vonělo.

Setbu a žně obilí provázela pohádkou „O stébélku a klásku“. A když se dílo podařilo a vše ostatní bylo tak, jak má být, přidal povídání „O radosti, kráse a štěstí“.

Okouzlení rodným krajem

Výjimečnost darů přírody a lidského ducha bylo zapotřebí uchovat i pro další obdivovatele. Začala jsem vše, co se dalo podchytit, zapisovat; říkadla, písně, „dědečkovy“ i jiné pohádky, příběhy lidí a dobu, v níž se odehrávaly. Stala jsem se lidovou vypravěčkou. Uložila jsem do paměti Doudlebska řadu písní, říkadel, historek a lidových tanců, i těch „nejcennějších“, předala je jako štafetu dál, etnografům, sběratelům, folklorním skupinám, zpěvákům i lidovým tanečnickům.

Rodný kraj v národních písních a tancích

Byla jsem živoucím příkladem, jak tradice uchovávat. Když byla založena Trocnovská dudácká kapela vedená profesorem Korešem, byla jsem její uměleckou vedoucí. Založila jsem umělecký kroužek, ve kterém v literárních pásmech dívky zpívaly národní písně, recitovaly básně a při vyprávění příběhů pamětníků předváděly na kolovrátku po babičce předení vlny a příze. V lidových krojích z Doudlebska a s náhrdelníky z voňavého koření hřebíčku byly půvabné a nezapomenutelné.

Pro celý dívčí soubor jsem ušila lidový kroj. Zděděný po babičce jsem si kroj sama oblékla v patnácti letech. Vím, jaké má části, jak vypadal původní i později upravený doudlebský kroj. K němu se váže i moje další vzpomínka, jak na čistě bílou halenu z kroje vyšila matka jednoho z mládenců krajínu, kterou viděla na obzoru při cestě do sousední vesnice.

Zvlněnými vrchy, kopci a kopečky, kvítky a lístečky původní kroj vylepšila. A jak to na

vesnici bývá, vylepšenou vyšívanou halenu měla brzy celá vesnice. A přibylo více slavností a zrodilo se více slávy.

A v padesáti devíti letech jsem založila dětský folklorní soubor a stala se uměleckou vedoucí. Učila jsem děti lidovým písničkám, tanečkům a hrám, navrhla pro ně kroje a radovala se s nimi na folklorních slavnostech. Úcta k tradici mě provázela celý tvůrčí život.

Závěrečná svědectví

Nečinnost a pasivita mi nejsou vlastní. Věk, ztráta hlasu ani přestěhování do Domova stáří z důvodu náhlého zhoršení zdravotního stavu mi nevzaly chuť do života, ani touhu vyznat se k lásce k rodnému kraji a podat o něm závěrečné životní svědectví, třeba jen ve Sborníčcích prací členů národopisného kroužku.

Vydala jsem se na Slavín, na poslední místo českých velikánů. Poklonila jsem se památce české spisovatelky Boženy Němcové. Vzpomněla jsem si na její životní pouť a inspirovala se jejími činy. O putování vlastním životem a rodným krajem jsem vypověděla v povídce „O hluboké cestě“.

Otce „dědečka“, který pro mě v životě tolik znamenal, jsem také na jeho poslední cestě tímto světem doprovodila. Pamětníci a lidé z okolí se přidali, S úctou a důstojností vzdali hold prostému člověku, který miloval lidi i přírodu. Na otázku, zda ve válce někoho zabil, mi jednou řekl: „Jak bych mohl, jsem přece Slovan. Střílel jsem jen vysoko“.

Vychovala jsem dva syny, čtyři vnuci už mají své rodiny a mám také sedm pravnoučat. I pro ně jsem psala básničky, zpívala písničky a připravovala tanečky. Jen současnému mediálnímu obrazu doby, lidí a země, v níž žijí, občas nerozumím. Neuctivosti k rodnému jazyku se jen obtížně bráním.

Pamatujte, národ, který nemá paměť a úctu k rodné řeči, nežije.

Jaroslava Šulcová